

24.

IN N OMINE JESU!

DISSERTATIO THEOLOGICA
DE

SYNCRETISMO
BABELICO.

QUAM

DEI O. M., auxilio, & consensu Reverendæ Facult.
Theolog. in Regiâ Academiâ Aboënsi,

P RÆ S I D E

DN. ENEVALDO SVEN. Q. G. A.
SS. Theol. Doct. Prof. Prim. & Pastore Urbis: nec non
h. t. Reg. Alumnorum Inspectore:

DEFENDENDAM ELEGIT

C A R O L U S R I M M I U S.

In Audit. Max. ad diem 28. Martij. A. X^e 15090ias
M. DG. LXXIV.

A B O Æ,

Excusa à PETRO HANSONIO Acad. Typog.

Dñus Petrus Bergius.

Pietate, eruditione & Caritie conspicue vir,
Reverende & Humanissime

DN. LAURENTI RIMMI,
Ecclesiae quæ congregatur in Elmeboda/ Pastor vi-
gilantissime, parens omnis observantia cultu & filiali
obsequio, donec vixerit, devenerande.

Um cogitarem, quemnam potissimum exerci-
tationis hujusce meæ patronum adoptarem, non deli-
beravi diu, priusquam meritorum in me Tuorum, o-
ptime parens, promita assiduaq; memoria nomen Tu-
um suggessit. Scio enim neminem, cui adstrictiori pietatis vinculo,
ad reverentia cultum, officiaq; quævis obligatus sim. Nec alium præ-
terea habeo, cui tam exquisitam studiorum meorum rationem red-
dere teneor, quæ Tibi, parens longè Charissime! ipse etenim non im-
pensis tantum maximis, verùm etiam prudenti solicitaq; curā, adhor-
tationibus item efficacissimis, meum in studijs progressum quæsivisti.
Quapropter iniquum duxi, si quisquam alias ante Te, ex studiorum
meorum, qualis qualis ille sit, profectu, delectationem quandam hau-
riri: cum spes me teneat certa, neminem eundem lètiori excepturum
animo. Consecro itaq; Tibi disputationem hanc satis concinnam,
quæ multis stultam extructorum turris Babelicæ arrogantiam demon-
strat, nec paucis impudentiam Chami, qui parentis sui ebrij titubatio-
mem lètabundus exceptit Accipe ergo serenâ fronte, Genitor optime, ex-
ercitium hoc in pietatis & observantia indubitatum argumentum. Li-
cet non negavero hoc, qualecunq; sit, paternorum Tuorum beneficio-
rum cumulum non ex æquare; nihil tamen minus, cum in eis etiam
rebus, quibus propriâ confessione inferiores sumus, bonus conatus &
voluntas commendari solet, mihi veniam futuram spero. Proindè
hocce munusculum in paternorum beneficiorum in memoriae nunquam
intermorituræ documentum extare volui. Nullus itaq; dubito, quin
Tu, mi pater, id ipsum Tibi placere facias. Supplex interim Deum
veneror, quod Tibi jucundam, placidam & nunquam difficilem sene-
ctam, vitamq; diutinam & Nestoreos annos largiri velit!

Dab. è museo d. 14. Martij

Anno reparata salutis;

1674.

Tuæ paternitatis

obsequentiissimus filius

CAROLUS RIMMIUS.

SYNCRETISMORUM QUI FUERE POST DILUVIUM,

Disp. 3.

Primus erat, sed in hoc ordine tertius, Babelicus. RESP.

CAROLO
RIMMIO,
Wex. Smol.

§. I.

AD impium Noachi filium Chamum ceu à fide patris defectorem & institutore novæ religionis juxta B. Lutheri mentem ad Gen. ii. pag. 165. præcipue referri posse corruptæ traditionis fontem, ex Gerhard. Joh. Voss. lib. i. de orig. & progres. Idol. c. 5. censet Dn. D. Danhaw. in Myst. pag. 8. his verbis: *qua patriarcha Noach præbuerat dextrâ, hæc paulatim posteri sinistrâ acceperunt. Justius enim hoc de se dicere potuit Noachibus, quām de Auditoribus suis querebatur Theodorus Cyreniacus.* Noachide igitur exinde duo sunt commenti principiis pari vel suppari potestate; boni unum, alterum mali. Atq. eò deuentum fuit, ut, quemadmodum colerent principium boni, quod bona conserret, ita venerarentur principium mali ne inferat mala. Hinc Cham primus idolomania author, gemino nomine, suo videlicet & veri Jehovæ superstitione jupiter Hamonius dictus est, quasi dicas: *Jehova vel jovis Chamus, eundem fermè in modum, quo Belus Nimrodi Successor, tanquam Deus ab Assyrijs primum & Chaldaëis, mox à cœteris gentibus cultus, appellatus est, Bel, Baal, Baalim, Beelzebub, Baalphagor &c. quō in genere respicitur Sap. 14: 15.* Hoc idem oraculum est quod adoravit Alex. Magnus scribente Curtio Lib. iv. c. 7. Cui vates, teste Paulania, accinebant hoc versiculo:

13

Ζεὺς ἦν, Ζεὺς ἐστι, Ζεὺς ἔστεγει, ὁ μέγας ζεῦ.

E

§. 2. Et

§ 2. Et quemadmodum posteritas Chami insigni Idolatriæ piaculo infamis habita est omni tempore, juxta censuram Bibl. Winar. in Gen. cap. 9. 25. Sonderlich aber weizaget Noach durch eingeben des H. Geistes/ das die nachkommenen des Canaans würden sein die schändesten Gôhendienner und Knechte der siinden. Ita eodem veneno infectam fuisse familiam pij Semi, & ἐδολατρείας συνεργοίā nobilitatam constat ex Jos. 24: 2, *Hac dicit Dominus Deus Israel, trans fluvium habitaverunt patres vestri, ab initio Tare, pater Abram & Nachor, Servieruntq; Dijs alienis. Tuli ergo patrem vestrum Abram ultra fluvium, & adduxi eum in terram Canaan.* Unde duplex Religionū quasi Syrus conflatuſ est, *Chamo Semiticus & Semo Chamiticus.* Utriusq; commune monimentum, unionis obſes & dispersionis remedium fuisse videtur immanis ille *Pharus, Turris Babylonica,* meritò, judice Dn. D. Danliaw. post babel Religionum, babele lingvarum punita.

§. 3. Hujus Syncretismi Babelici plures actus partim ex ipso textu biblico, partim ex verbis B. Lutheri nostri, in comment. in Gen. c. n. aliorumq; eruti, apparent fuisse seqq.

I. Lulus de Semine benedicto; Fundatur hic actus in verbis Mosis Gen. 9: 22, *Quod cum vidisset Cham pater Canaan, verenda sc. patris sui esse nudata, nunciavit duobus fratribus suis foris.* Risit imbecillitatem & pudenda patris non ex juvenili imprudentia: superavit enim tum temporis Cham, annum 100, nec indicavit hoc vel ex pio zelo aduersus ebrietatem, vel compassionē aliquā, quæ omnia non merebantur maledictionem; sed ex acerbâ radice obstinati cordis ad salutares reprehensiones parentis, lætitatur se causam habere cur ei se queat opponere & monitiones ejus excutere aut levius aestimare, gaudet se exemplum ha-

13

habere quod posset suæ malitiæ obtendere & senem ebrium omnibus prostituere. Concurrunt igitur ad hunc actum varia peccata 1. Ritus pij parentis contra 4. præceptum. 2. Illusio doctrinæ præconis justitiae, contra. 3. præceptum. 3. Facti diffamatio contra 8. præceptum. 4. Quod omnium maximum est, abutitur hâc infirmitate patris ad contemnendum ipsum venturum Messiam & semen Mulieris, quem Noachî è suis lumbis proditurum concionatus est multoties cum ante diluvium, tum in arcâ, quæ quidem audivit cum coeteris Chamus, sed quia erat hypocrita & epicuræus, in corde suo omnia ista risit: nec dubium est sæpenumerò contra fratres disputasse eum & stultam eorum credulitatem habuisse ludibrio; cumq; verbum patris non posset publicè carpere arripit particulam ex vitâ ejus, quâ seipsum titillat & fratribus de vanitate doctrinæ suspe&cum reddit. Elegantem proinde hinc locum communem dedit B. Dn. D. Polycarpus Lyserus noster in suo Noacho, ubi sic scribit pag. 347: *Proponitur nobis hoc Chami exemplum, ad præmonitionem, ut discamus nobis cavere à consimilibus vitijs, quibus Chamus meruit maledictionem: Quid hodie magis est vulgare, in hoc deplorato seculo, quam 1. quod in Ecclesiâ multi inveniuntur, qui in corde suo nostram doctrinam rident, & Clam vel pontificis vel Calvinianis addicti sunt, vel prorsus nihil credunt: aperte autem ministri non audent contradicere. Hi quâm astutissimè captant occasiones, ut aliquid in vita ministri obseruent, ut vino obruatur, vel aliâ aliquâ infirmitate præoccupetur, imò ipsi diligentissimè ista procurare student, postea ad alios efferunt, personam & officium in contemptum adducunt, & si impetrare possent ut tota doctrina Evangelij eo nomine male audiret & exponeretur ludibrio, nihil inten-
tatum relinquerent.*

II. Oblivio divinæ justitiae, de quâ ita B. Luth.

noster scribit d. loco: Beata erat terra universa aliquamdiu, post diluvium: erat enim unus sermo omnium, quod non exiguum vinculum fuit concordiae, & ad religionis doctrinam conservandum imprimis utile. nam recens memoria immense irae Dei in diluvio retinebat animos in timore Dei & reverentia majorum. Hanc beatitudinem primus Cham Noachi filius turbat. Is tanquam OB-LITUS tantæ iræ, primum autoritatem patris contemnit & ex eō ludos facit &c.

obs. III. Oblivio divinæ Misericordiæ: Haecenus audivit Chamus multas & præclaras de Filio Dei conciones, qui semen Mulieris esset futurus: hunc enim Noachus testatus est non tolum eum fore, qui Mundum sua morte & merito ab aeternâ damnatione liberaret, sed & fuisset eundem, qui sibi medium evitandi interitum in diluvio, monstraverit, qui servet cum familiâ arcæ incluserit, in eadem conservaverit, adeoq; in columem in aridam eduxerit. quæ omnia ingratissimâ oblivione sepelivit Chamus. Unde iterum idem B. Lys. in Noacho suo, hunc deducit locum communem pag. 346.

Discamus inde, quæ & quanta sit potentia diaboli in seducendis hominibus, & quam imbecillis sit nostra caro, et iam in ijs, qui ex piis parentibus sunt prognati. Chamus fuit filius magni & sancti viri Noachi, vidit tremendam Dei iram, quâ universum terrarum orbem diluvio perdidit, conservatus est in mediis undis, audivit filium Dei de cœlo concessionem, fædus cum Noacho & posteris ejus renovantem, vidit ignem cœlitus delapsum & sacrificium consumentem; vidit deniq; iridem signum fæderis: & tamen hic prolabitur in tam horrendum peccatum, fit non tantum irrisor patris, sed & ipsius Filij Dei, qui cum suo Evangelio contemnit. Ut non immerito Paulus monuerit, 1. Cor. 10:12, qui existimat se stare, videat nec cadat. Nam dubium non est Chamum ante diluvium fuisse prius & credentem: alias enim in diluvio etiam ipse periret: sicuti Petrus incredulos perisse.

jisse testatur i. pet. i: 20. Sed postea quam ex arcā egressus est, non agnoscit gratā mente hoc ingens Dei beneficium, quod pereuntetoto mundo ipse servatus est: non vivit in timore Dei; non mortificat figmentum veteris Adami in corde suo: frēna laxat sūe carni & locum dat diabolo, itaq; ab ipso ita occupatur, ut in tantum peccatum ruat, ob quod maledicitur: patiamur itaq; nos regi verbo, & juxta Pauli doctrinam Pbil. 2: 12, Cum metu & tremore nostram salutem operemur: non siamus securi, si semel sentiamus nos esse in fide & gratiā Dei; nam cā rursus excidere possumus, si carnem non crucifigamus, si non oremus, non intimore Dei vivamus, non verbum diligenter audiamus, illig; non obtemperemus. Est itaq; terribile exemplum, quomodo Satanas circumeat & querat quem devoree. Deglutierat jam totum mundum, & valde inæqualiter partitus erat cum Deo. Deus enim tantum oīlo animas sibi servārat, ruente universo Mundo ad interitum, tamen diabolus non est contentus, sed tanto desiderio inhiat perditioni Mundi, & tām crudeliter Dei Filijs insidiatur, ut Noachum etiam ipsum prosternat. Et cum hic surgit, projicit Chamum eumque in suis laqueis ita detinet, ut maledictionem mereatur. Nemo ergo dum vivit, se à Satanae conatibus liberū & immunem esse opinetur: sed sobrij & vigilantes, fortiter in Fide ipsi resistamus.

Sic hodie eadem fabula luditur: postquam Deus ter O. M. nostram arcā i. e. Ecclesiam ētenebris pontificijs plus quam cimmerijs, ac tanquam ex diluvio quodam eduxit, ac beneficio B. Lutheri præconis justitiæ solā fide per Christum obtainendæ ab erroribus repurgavit; multi nostratiūm ingratiā hujus divini beneficij oblivione tanquam somno sepulti seu velut ad ægyptiacas ollas respicientes vel palam ad pontificiam Ecclesiam redeunt, vel viam ad unionem mysticam cum eadā ineundam sternunt, vel aliās clam cum eādem mille modis conspirant.

IV. Despectus humilitatis veræ Ecclesiæ: *ob.*
Qui actus immediate fluit ē verbis filiorum Chami & Nimroditarum, Gen. iii: 4. *Et dixerunt: Venite, faciamus*

nobis civitatem & turrim, cuius culmen pertingat ad cœlum: & celebremus nomen nostrum antequam dividamur in universas terras. In hæc verba B. Lutherus pag. 164. ita commentatur: Sicut igitur cum Adæ duo filij nati essent, duplex ex ijs populus oritur: Cain enim à patre discedit & instituit peculiarem Ecclesiam sine mandato Dei contemptâ verâ Ecclesiâ: ita quoq; hic sit in filijs Noach, nam ex Ham originem dicit falsa & mendax Ecclesia, tanquam ex fonte impietatis & malitie. Et paulo post: pag. 165. Puto in eo ἐμπειρίᾳ esse, quod dicitur, Age, adificemus N O B I S , civitatem & turrim. Hac enim vox significat animos securos & fidentes præsentibus rebus, non fidentes Deo, & contemnentes Ecclesiam, qua potentia & splendore omni caret. Et mox: Nec mihi dubium est, quin hæc ipsa historia occasionem dederit fabula de gigantibus capientibus consilium de jove deturbando de cœlo & montes montibus imponentibus. Sicut Deucalionis quoq; fabula ex historia diluvij nata est. nam sermonibus hac patrum etiam inter gentes innotuerunt. Itaq; hoc peccatum nihil aliud fuisse existimò quam insignem securitatem & superbiam conjunctam cum contemptu Dei: ita enim solent impij, successu inflati, se in sinu Dei sedere putant & magnâ confidentiâ quidvis audent. Et iterum ead. pag. ait: Itaq; hæc verba atrociter interpretanda sunt, que ita simpliciter Moses posuit, quod se mutuo cohortantur ad adficandam turrim & civitatem, quasi dicat Moses: Annon hæc ingens superbia & magnus Dei contemptus fuit, quod non consulto Deo, proprio consilio tantam rem ausi sunt? piam posteritatem Semi pellunt suis sedibus, & de toto orbe subjugando cogitant, præcipue autem de opprimendâ ecclesiâ. hoc igitur peccatum est hora ribilis lapsus ab Ecclesiâ, à verbo, & ab ipsis Angelis Dei ad diabolum, & involvit peccata non tantum contra primam tabulam, sed etiam contra secundam. Emphasis igitur in eo est, quod dicunt; Adifi-

dificemus NOBIS Civitatem & turrim, non Deo, non Ecclesiæ Dei,
 sed ad opprimendam Ecclesiam. Item, faciamus NOBIS nomen.
 Hi profecto non sunt de eo solliciti, ut Dei nomen sanctificetur, qui
 sui nominis amplificandi tanto studio tenentur, & sine dubio humili-
 les casulas sanctorum patrum & fratrum egregie contempserunt, si-
 quidem tāns sumptuosē adificant. Tandem hujus actus tales
 perorationem addit d. loco B. Lutherus. Hec omnibus
 temporibus hoc modo gesta sunt, etiam illū primis temporibus
 ante diluvium & post diluvium. Nam pōsteritas Nam hoc in
 loco talis pingitur, quod contempserit Ecclesiæ humili-
 tam, Et pietatem, nec tantum adifarit politico consilio
 Babylonem, sed speciem Religionibus addiderit, ut crederetur iste
 locus cælo proximus, & Deo gratissima Sedes. Nota: Non o-
 vum ovo similius est, quam hodierna Roma huic Turri ba-
 bylonicæ, quippè quæ, & ipsa Babylon appellata est à Spi-
 ritu DEI; Apoc. c. 18. & 19. Quotus n. quisq; est, vel inter pon-
 tificios, qui sedem eam non salutet apostolicam? vel inter
 alios qui vel Romæ fuerunt, vel de eādem legerint aut
 audiverint, qui ob splendorem & Magnificentiam papæ &
 ceremoniarum Ecclesiasticarum & Civilium, non eandem
 usq; ad cœlos extollant? quiq; nisi rectius informati sint,
 nostras urbes, ecclesias & tuguria non alto supercilio despici-
 ant? quiq; non judicent cum Apostatis: papam esse unum
 ob. Lutheranis doctoribus sapientiorem? adeoq; Romanam
 Ecclesiam esse verè Apostolicam: conf. quæ scribit Dn. D.
 Lys. in h. l. pag. 416. Nam quod dicunt celebremus
 nomen nostrum, perinde est, ac si dicerent: Si Deus
 conatibus nostris obliterit, ut omnino ex hoc loco ce-
 dendum sit, relinquemus tamen hic monumentum nostræ
 præstantiæ, quod nolimus esse subjecti Semino & japheto, qui
 habi-

habitantes in tabernaculis: sed ut omnes qui posteris temporibus huc venerint, agnoscant nos quoque fuisse viros, qui et ipsi habuerimus cultum Dei, qui ad caelos usque pertingerit?

Concludo igitur: Miserandam Catastrophen esse, ubi naturalis aspectus præstigiis fascinantur oculi spirituales.

Ob. V. ΑΛΛΟΙΩΣΙΣ seu Alternatio: quâ Scilicet unum venditatur & substituitur pro altero, ut vitium pro virtute, e. g. Superbia pro Magnanimitate, Audacia pro Fortitudine ob similitudinem quoad Materiale objectum, hinc ille versus:

Nam mala sunt vicina bonis, errore sub illo
Pro vitio virtus crimina sœpè tulit.

De hoc *actu* ita differit B. Lutherus d. l.

n.3. Nec ociosum est, quod dicunt, caput turris usque ad cœlum debere pertingere: non enim referendum hoc tantum est ad altitudinem, sed significat quoque locum cultus, ut intellegas Deum proximè hanc turrim habitare: Ita enim sollet Satan, ornat se titulo divinitatis, et superstitionem vult haberi pro religione. Ecclesia nostro seculo capitatores hostes non habet quam Turcam et Pontificem: at uterque nomine Dei se venditat et nihil non se hoc titulo obtinere posse putat; interim nos audimus, heretici, semen Satanae, apostatae, seditionis.

Sic hodiè Syncretismus salutatur Desiderium pacis et Concordia Ecclesiastica, Rami odoriferi ac frondes olivæ, Palma pacifera, veræ concordiae Coagulum &c. Theologia v. Elench. proclama-

clamatur Discordia odiosa, studium litigandi, Turbatio tranquillitatis Ecclesiae, impedimentum pacis publicae, nimia severitas, Durities implacabilis &c.

VI. Odium sui ordinis: Vetus enim est proverbium: Omnis apostata est ovisor sui ordinis. Id quoq; hoc loco procedere demonstrat iterum B. Lutherus noster d. I. dum ita scribit: *Verum igitur verbum est, quod omnis Apostata est persecutor sui ordinis.* Nam quia Ham cum sua posteritate ab Ecclesiâ discessit, hoc egit postea, ut Ecclesiam premeret, & se ac suos evehereret. Sic Satan postquam discessit à Deo & Angelis, seu cœlesti Ecclesia, Deum & Ecclesiam immanni odio persequitur, & ut hoc cum successu aliquo possit facere, se transformat in angelum Lucis & sibi divinitatem sumit. Ita hic in medio Babylonis se quasi Deum facit, & sibi Ecclesiam parat, ad veram Ecclesiam opprimendam. Decet autem pios facere paria, ut postquam Satana Ecclesiam deseruerunt & ab eâ apostatarunt, eam odisse quoq; incipient. Sic nos Dei gratiâ sumus sancti Apostata, defecimus enim ab AntiChristo & Satana Ecclesiâ, & conjunxit nos cum Filio Dei & verâ Ecclesiâ, cum hâc nos stare, & falsam Ecclesiam oppugnare decet. Idem in hodiernis Syncretistis experimur esse verum, quod nempè qui in nostris Ecclesiis semel cœperunt amare cogitationes istas pacificatorias in Religione, vel alias ipso opere urgere coalitionem istam; nunquam postea sincerè diligent Ecclesiam Lutheranam, aut se genuinos ejus socios profiteantur, sed potius Lutheranum Nomen aut dissimulent, aut manifestè proscriptant. Sunt etiam tales, similes ijs studiosis, qui cum semel vitam Academicam suspirare cœperunt, priorem statum nunquam ex animo diligere solent, sed quampiè & justè, ipsi viderint.

VII. Idololatria mixta cum hypocrisi: [De qua iterum Lutherus ait: *Est igitur in hâc historia depicta impietas,*

confilium, studium & cogitatio omnium impiorum præcipue autem Hypocritarum, qui soli sibi sancti & Deo proximi videntur, ac regnare volunt in terra. Hoc peccatum si aliò nomine appellare voles, verè est blasphemia nominis Dei & violatio Sabbathi, est fœda idolatria, quâ gloria Dei vivi mutatur in vitulum, hoc est, in idolum cordis. Et certè conceptus iste conciliandi adversarum Religionum sectas, retentis utrinq; suis placitis, est figmentum cerebri & idolum cordis humani, quod homines stulti adorant & in eo se tanquam proprio quodem Deo mirificè delectant. Accedit quod homines istiusmodi, ceu Eremitæ olim, insignem pietatem præ se ferant, nil nisi gloriam se Dei querere protestentur, & inimitabilem quandam æræ ac sanctitatem simulent.

ob. VIII. Confusio Metus & Spei: Nimrod cum socijs metuebat bella & poenas, sperabat potentiam, ideoq; ædificat civitatem & turrim contra Deum & veram Ecclesiam ut tyrannidem exercere posset securè. De hoc actu ita B. Luth. com. in Gen. pag. 167. scribit: *Ita semper impietas sui est similis, utring; irridet Deum, dum sperat & dum metuit: hos n. duos affectus videmus in impijs mixtos, sicut etiam in pijs, & qui veram fidem habent mixti sunt.* Etsi autem pijs plus timent quam sperant, tamen superat tandem spes & fides. *Contrà in impijs, et si quoq; metuunt, superat tamen perfidia & malicia, que metum excutit, & securos reddit, ut neglecto periculo suo perrumpant.* Sed evenit tandem quod metuunt & spes eos fallit. *Sicut videmus impiam posteritatem Ham miserabiliter dispersam esse, Noachi autem cum suis servatum.* Itaq; tota hæc historia ad Ecclesiæ consolationem referenda est, que eti ab impijs variè vexatur, tamen triumphat tandem, impij autem pereunt, & sunt prophetæ suarum Calamitatum. *Sicut Caiphas:* Ne forte veniant Romani & tollant gentem nostram Joh. II. *Et in Hoseâ quoq; est:* Castigabo eos sicut audiverum in Ecclesiâ suâ, Osee 7.

Sic hodiè intempestivi isti pacificatores Religionum, metuunt ne propter

propter discordiam Religionum orientur bella, tumultus civiles & Rerum publicarum civilium ruinæ, per pacem verò Ecclesiasticam (nil morantes an vera sit & uniformis in Christo) procurari & conservari pacem Civilem & tranquillitatem politicam: hinc injuria-
rum ἀμνησίαν suadent, munus Elenchiticum proscribunt &c. Spe-
rantes his medijs tutiores se fore adversus inquietos motus & quas-
vis tentationes Martis atq; Bellonæ. Sed Deus confundit lingvas
eorum. Unde sequitur:

IX. Lingva Babelica: Est namq; aries demoliendis obr.
munitionibus ex sicacissimus, animorum atq; lingvarum bal-
buties in regno aliquo, seu dum animis & lingvis meditari
ac loqui contraria cives incipiunt. Unde eleganter in h. I
iterum *Lutherus* ait pag. 169. Utitur autem Deus non arietibus,
quibus muros concutiat, non alijs machinis bellicis, tantum confundit
labia. Hec profectò mirabilis ratio expugnandarum urbium & de-
molitionis murorum est; sed est omnium certissima & facilissima; sic
ut *Christus* quoq; in Evangelio testatur: Omne Regnum in se divisum
desolabitur: Si enim lingue non essent confuse, etiam animorum con-
sociatio mansisset. Nunc ruit Babylon, ruit Ninive, ruit Hierosolyma,
ruit Roma: In summa: Regna omnia ruunt ex confusione Lingua-MB.
rum, que parit animorum dissociationem. Etenim per confusio-
nem lingg. non solum diversas specie dialectos intelligit; sed etiam di-
screpancia populi judicia, que haud raro varijs lingvis, id est, di-
scordantibus verbis & inde secutis contrarijs molitionibus exprimun-
tur: quilibet enim in eam curam intentus est, ut quamplurimos in-
veniat suæ opinionis, ne dicam hæresios, suffraganeos. Unde tan-
dem oritur.

X. Studium seducendi alios: Dicitur ovis quæ sequi-
tur sincerum pastorem, seducitur quæ mercenarium audit,
quemadmodum autem aggravatur ipsius Chami improbitas,
eo quod non est contentus pro se patrem Noachum sprevisse,
sed indicat idem etiam fratribus, quo ad consimilem eos con-
temptum pertrahere conatur: gratū namq; ei fuisset si ad ean-

dem petulantiam omnes seducere potuisset: Sic Nimrod nepos ejus, quia is, ait Lys. p. 412. principium Regni sui constituit in Babylon, vero consentaneum est, eum hāc ratione & modo sibi secessores collegisse: nam Elam & Assur fuere filii Sem, qui ex hāc parte terrae expulsi sunt. Dubium itaq; non est, Noachum Semo hanc partem terra Sennaar tanquam fertilissimam attribuisse, ut esset sedes Ecclesiae: Unde commodissime deduci coloniae possent in omnes terras. Sed Nimrod, qui fuit hostis Ecclesiae, cum vidēret locum hunc esse optimum, occasionem inde sumpfit, primām hanc munitiōnem extruendi, & postea eos expellendi. Sic idem studium etiam hodie frequentari constat à Masenij Syncretistæ pontificij meditatā Conc. item ex Hottingeri Syncretistæ Calvin. primitijs Heidelbergensibus.

ob. XI. Pertinacia: Perleverant Nimroditæ in malo proposito, & prius ab ædificandâ turri non desistunt, quām linguis confusis ab isto loco in universam terram dispersi sunt, de quibus B. Luth. pag. 167. Impij sciunt se peccare & impendere peccatis pœnas, tamen securè perrumpunt, superante malitiā timorem: ita hoc in loco offendunt verba perturbatam conscientiam, & tamen securè pergentem & contemnentem pœnas, qualis Medea apud Ovidium fingitur, cum dicit: Video meliora proboque, deteriora sequor.

Et porrò pag. 169: ad verba Gen. ii: 6. Nec desistent à cogitationibus suis, donee eas opere compleverint. Ne igitur dubitetis, veniet aliquando Deus & hos Samsumim confundet: sic enim vocant Ebræi homines obstinatos, qui obfirmârunt animum ad aliquid faciendum. Igitur hæc verba Dei, singultus & gemitus piorum significant, qui terrentur & debilitantur istâ impiorum obstinatâ sententiâ, quod certi sint se quæ instituerunt, velle etiam invitis Diis perficere.

Quid aliud hoc, per Deum immortalem est, quam quod dicunt Syncretistæ hodierni? admodum scil. se esse securos de tali cogendo ovili ante extremum diem, cuius ceu unius unus pastor erit, quam vis ad tempus totus mundus, ne dicam Deus ipse, reclamaverit?

§. 4. Quæritur h. l. an hoc venenum Idololatricum & Syncretisticum

113.

sticū afflatu suo etiam familiā. Semi inquinaverit adeoq; etiam ipsum Abrahamum? Resp. i. Quod Rabbini referant, autore Hier. in quæstion. hebr. ad Gen. & Lyrano ex Gen. xi: 28. Ubi Haran coram patre Thara in ur Chaldæorum, in patria suâ mortuus scribitur, Haranum in ignem, quem more Chaldæorum tanquam Deum adorare noluisse, projectum periisse. Fratrem etiam Abrahamum ceu Idololatriæ strenuum profligatorem pariter igni traditum; sed non aliter ac in fornace Babylonicâ tres viri, incolumem servatum secessisse ē Chaldæa. Cui narrationi occasionem dedit ur Chaldæorum, unde Abram egressus est: quia enim urignem significet, Haran putarunt ē flammâ Idololatrîcâ devoratum, fratre per miraculum eretto.

§. 5. 2. Præsumitur à nonnullis Augustinus lib. 16. de Civ. Dei, c. 12. & 15. Quicquid sit de commodiore interpretatione Dionys. Vofsi, sensisse idem: quiq; textum Jos. 24: 2. intelligit de reliquis Eberi posteris, inter quos unâ remansit domus Tharæ in quâ plantatio civitatis Dei in medio multarum superstitionum diluvio custodita sit, non aliter ac per aquarum inundationem, sola domus Noach ad reparandum genus humanum remansit.

§. 6. 3. Dux Filiorum Amon, Achior coram Holopherne enarrans judæorum progeniem, vindicare velle videtur ὄφεδοξία familiæ Tharæ lib. judith. cap. 5. 6. 7. 8. 9. his verbis: *Populus iste ex progenie Chaldaeorum est: hic primum in Mesopotamiâ habitavit, quoniam noluerunt sequi Deos patrum suorum, qui erant in Terrâ Chaldaeorum, deferentes itaq; ceremonias patrum suorum que in multitudo Deorum erant, unum Deum cœli coluerunt, qui & praecepit eis ut exirent inde & habitarent in Charan.*

§. 7. 4. Hinc Sabellicus & ante eum Josephus alijq; plures, statunt Chaldaeos contra Abraham falsos cultus improbantem insurrexisse, proinde oraculo monitum exulandi consilium agitasse, adeoq; voluntate favoreq; Dei fretum petiisse terram Cananæam. quibus pulantur Pontificij Peterius, Delrio alijq;.

§. 8. 5. Dn. D. Wolfgang. Franzius lib. de interp. Scribit. orat. 91. solum Tharam putat Dijs alienis serviisse, licet id apud Iosuam

ān plurali dicatur: quōd autem Abraham & Frater ejus Nahor idēm fecerint, ex textu demonstrati non posse.

§. 9. Respondemus 1. Textum iof. 24: 2. esse tām evidentem, ut nequeat peregrinis glossis eludi. Resp. 2. Achior, quem horum scriptorum pleriq; sequuntur, respicit tempora eductionem ē Chaldaea sequentia, non antecedentia. Resp. 3. quin potius Constat ex Chronicis Eusebij & panarij lib. 1. Epiphanij, Tharam parentem Abraham fuisse *ωηλεργὸν καὶ ωλαστὸν* imaginum ex luto factorum. Resp. 4. Est hoc, ait noster Lutherus com. in Gen. c. II. horribile exemplum, quod Nimrodica factio seu hæresis tantum in Babylone creverit, ut etiam sanctorum posteritatem veneno suo inficeret. Pius Sem retinuit verum cultum, & à sanâ doctrinâ non discessit. Sed quām eum putabimus contemptum à Nimroditis? siquidem etiam Thare, Nabor, Abraham, ab eo discedunt, & se cum Satanae Ecclesiâ conjungunt. Resp. 5. ad instantiam Pererij, Delrionis, Franzij &c. 1. Non de Abram, sed de Thare tantum istius parente, & Nachore dici, quod Idola coluerint. Verum sic occurrit his B. Dn. D. Gerhardus in h. l. Atqui numerus pluralis patres vestri, complectitur etiam Abramum, à quo genus suum Israelitæ potissimum arcessebant, ac ipsa connexio textus: *Tuli ergo Abram*, manifestè indicat, Abramum non posse h̄c excludi. Ad inst 2 Abramum proponi tanquam patrem omnium credentium & exemplar Fidei: Respondeatur, post acceptam vocacionem, quam fide fuit amplexus.

Resp. 6. Nec ab Idolorum cultu Abramum, Τὸν ἀοεβῆ Rom. 4: 5. excipit B. Dn. D. Danhaw in suo Mysterio p. 9.

Resp. 7. Quinimò, inter scriptores judæos, Rabbi Moses Maimonides, qui vixit ante annos CCCCLXX, in doct. perplex. ut vocat Casaubonus, autor est in lingua Arab. extare nonnullos libros, *Annales Sabaitarum* ut vocat, qui jam tempore Abrahami docuerunt Solem esse Deum omnium maximum & regere mundum superiorem & inferiorem, feliquas verò stellas, Deos esse minorum gentium:

§. 10. Quis autem primus in Familiâ Semi idola sectatus sit coluitq;, nonita facilè est cognovisse: Arphaxadū primū Tigrim transivisse & in Chaldaea sedisse censem *Sigonius* lib. 1. de Resp. jud. cap. 1. Unde Hebræi dicti sunt, qui unā ultra flumen venerint; *Heber* enim *ultra*

altri significat. Et Sem Pater omnium filiorum HEBER, Gen. 10: 21. idem erit ac si dicas. *Omnium transfluvianorum Filio* verò Salæ Ebero gentile nomen factum proprium hebræis denominationem dedit, quippè horum lingua in illius domo pura conservata & ad posteros inconfusa translata est, ceu non accendentis in cumulum consilij Nimroditarum de ædificanda turri babylonica. Confer quæ scripsi de Lingua Hebræa & ejus primâ Antiquitate in meo *Gymnasio* Exerc. VII. pag. 217. seqq.

§. II. Epiphanius censet sub Serug Idolatriam incepisse, qui natus est post diluvium Anno 163. Inq; ejus posteris & Sanctorum tertia (vel quarta) generatione ferè extinctam fuisse sinceram verbi divini justitiæq; salutis Lucernam. Verum interruptam & ob. temporib. continuè perseverantem veræ Ecclesiæ Dei existentiam in his terris fuisse credimus indubie.

§. 12. Fundamenta assertionis nostræ, quod scilicet vera De*i* Ecclesia seu Catholica, nunquam tota deficiat, nec unquam defecit à tempore protævangelij promulgati usq; in hodiernum diem, neq; in æternum postea deficiet, seqq. sunt. *a.* Quia propriè constat invisiibili cœtu electorum soli Deo cognitorum, 2. Tim. 2.19. *b.* Quia vera Ecclesia est objectum Fidei salvificæ: *Credimus enīm sanctam catholicam Ecclesiam & sanctorum communionem;* jam fidei objecta sunt invisiabilia Heb. 1: 1. y. Quia etsi vera Ecclesia visibilis, respectu formæ externæ, hoc est quoad vocatos & ipsum ministerium publicum, ita sèpiùs deficere visa sit ut vix ulla ejus apparuerint vestigia, quia si possibile esset, Eleæti in errorem inducerentur. Durat tamen & durabit quidem Ecclesia usq; ad consummationem seculi, portis inferorum nunquam ei præalentibus Matth. 16: 18. Verum duratio hæc definienda est cum exceptione vicissitudinis incrementorum & decrementorum: Nam sicut Luna (cum qua confertur Ecclesia Cant. 6. 9.) pro suo ad solem vel accessu vel ab eodem recessu augetur vel diminuitur patiturq; Ecclipsin. Ita Ecclesia prout ad solem justitiæ Mal. 4. vel accedit propriùs vel longius ab eodem recedere videtur, mutationem haud exiguum patitur. Sic splenduit in V. T. non raro Ecclesia Israelitica instar plenilunij: interdum verò tristem obscurationem passa est ut hoc loco, nunquam verò sentiit defectum totalem aut πανολεγίαν aliquam.

§. 13.

§. 13. Nonnulli pià conjectura arbitrantur *Semum* in Chaldaea habitantem tanquam supremum Ecclesiæ Episcopum, indignè tuisse suos nepotes imprimisq; *Abrahamum*, ex quo in Spiritu Videbat nasciturum semen benedictum, iri seductum, ideoq; nomine Dei exitum eidem imperasse. Verùm, hæc opinio emendatur confessione Stephani Act. 7:2, ubi dicitur *ipse Deus gloriæ Apparuisse Abraham in Chaldaea*.

§. 14. Quicquid autem horum omnium sit, licet Abraham Chaldaicæ superstitioni non fuerit, neq; pater ejus exemptus, non tamen adhuc prorsus Ecclesia defecit aut penitus extincta fuit, præsertim cum in domo *Semi*: aliorumq; paucorum, veræ religionis cu-
ra summa cum pietate sit adhibita: Eténim *Sem*, aliàs judicio S. patrum, vocatus *Melchizedek* Solymorum Rex & Sacerdos, i. e. Rex justitiæ, Heb. 7:2. non minus quam præco justitiæ pater ejus 2. Pet. 2:5. per fidem mundum daminavit / frigidos in religione de Messiâ Elencho fregit, tepidos concionibus evomuit, retinuitq; sanam do-
ctrinæ formam de æterna justitia & salute fidei in Tabernaculis suis.

§. 15. Hic licet observare singulare Dei beneficio Santos patriarchas seu propagatores veræ religionis & Ecclesiæ columnas diutissimè vixisse. E. g. Adamum constat unà cum Lamecho Noachi parente annos 56. intègros: Noachum cum posteris præcipue Abrahamo vixisse 57. An-
nos. *Semum* verò defuncto jam Abrahamo, annos insuper 35. superstitem fuisse, omnibusq; suis nepotibus, si solum Eberum suffraganeum ejus excipias, fuisse partim οὐχεον par-
tim μακροθερόχρονον.

§. 16. Tandem pia magis quàm solida Cunæi vi-
derur esse sententia, existimantis *Semum* fuisse æ-
ternum Dei filium, eundemq; in assumpto hoc
per divinam œconomiam corpore apparuisse.
Conf. simil. ex *Epiphani* hæres. 55.

IV. Hebræo Syriacus.

Ad Respondentem

Litteris bonarum artium moribusq; politissimum:

Dn. CAROLUM RIMMIUM Smol. amicum,
Sympatriotam & commilitonem:

Monstrosum peperit quondam Babylonia fætum,
Laetè venenato hic contemeratus erat;
Lutea dum crevit bilis, crudescere felle
Cæpit atro & furias extulit indomitas.
Amplos sic latices pleno cratere propinat
Omnibus hæc Babylon, que nova Roma cluit,
Hoc circumcubitans gens ebria & illice formâ,
En mixta stolidos religione caput.

L. Mq;

P R A E S E S.

In Dissertationem Præstantissimi Dn. Respondentis, amici honorandi,

LIcet hoc anni tempore squelet universa vegetantis naturæ oeconomia, nihilo tamen secius aliquando observavimus quam magnifica venustate, exultans illa planitierum viriditas, diversoq; colore luxurians florum pompa, indeq; exhalans spirituum balsamum, oculos æquè ac nares solebat afficere: Quâ pariter vi, interiorem animum moverint, tenui gutture fusi, delicati avicularum cantus, & sæpius annotavimus: dum ipsa nemora, nunc inflexa voce, jam conciso modulo, mox laxiori gyro, iterum jucundo murmure, vel tritillanti spiritu conservaverunt personare. Id vero maximè ponderavimus, quam brevis ac caduca harum deliciarum fuit omnis gloria: Quippè, postquam se diu commendaverit, postquam aurium & oculorum opera illuserit, ex satietate tandem peperit sui fastidium. Solæ literarum lectio & estimatio, positæ inter duos vitæ cardines, Timorem Dei & Honestatem cogitationum, ipsius virtutis dignitatem definiendo, quâ licet æternitatem mensurando, singularum actionum curricula dirigendo, stabile bonum, gratiam insignem, manutramq; frugem & olim conciliabunt Præclarè e. sapiunt, (ut cæteras actiones taceam) qui miro quodam eruditioñis latu, ea promulgant candide, quibus & Patriæ decus, & ingeniorum salus sanciri potest. Nostratum Theologorum Senior, ad hactenus

aus edita celebria ingenij dogmata, docto iterum labore, Syneretismi progressum à secalorum initijs, in has ætates devolutum, inter aliam curarum molem meditatur addere. Quare ut Excellentiss: Doctori, vires ac valetudinem in expediendo tam arduo negotio, à divina altitudine adprecamur: Ita Tuum deinceps laudamus judicium, relucens in delectu istius argumenti, quod per puros calles dicit, in præstanti laude cumulata bonæ mentis decora. Credo nobilius fore, stipare in-dolem capacem Sacrarum Literarum notitia, quam otiosorum docu-mentorum prodigijs, à placidis virtutum commercijs distrahere mundi Reginam, mentem illam humanam. Antiqui Persarum Reges, non alius corporis Schema, sed tantum solis imaginem crystallo inclusam, sibi prælucere curarunt: Nos non doctam aliquam vanitatem, per spe-étræ & falsas effigies vibrantem ingenij ludibria, imitandam propone-mus; Sed ejusmodi exemplar, quod causarum pondere, & recta cir-cumstantiarum copia, facem omnibus actionibus accedit. Sanè qui-bus honesti aliqua inest cura amplius, delectum istum facile adproba-bunt, si modo faciem rerum non perfunctoriè consideraverint: Ni-mirum multa moluntur qui plurima audent, commissions querunt prælia erigunt, litigantq; acriter quibus arma lingva, campus astutia, præda eæ res, quæ tunc intelliguntur ubi nuspiciam nominantur. Plu-ra non vacat addere, tantum æternum illum pacis Angelum, honestos tuos conatus, in optatum finem dirigere, ex animo sane votet

DANIEL ACHRELIUS. S. A.

ENsi feri Martis Phœbiq; sagacis alumnos
Digna suis studijs ferre brabea decet.
Attamen haud eadem mercedis utrosq; manebit
Portio: sepè illos Mors properata necat.
Hi famâ celebres Tithonia secula vivunt.
Palladis inventum mitis oliva fuit;
Surrexit sonipes de Terrâ cuspide tactâ
Neptuni glauci; dispar ad hujus opus.
Illa suos oleâ cultores leta coronat;
Labitur hic levibus per maria alta rotis.
Gnava tuo curâ est musarum subdita cordi:
Hinc merito tandem dulcius ñðos erit.

SIMON Zalpo.